ОСТАННІ НОВИНИ
15:05 Попелиця атакує сад: простий засіб, який знищить шкідника за лічені хвилини
14:45 Експерти з'ясували, як влітку колір автомобіля впливає на економію палива
14:25 Де ж чоловік?: мережа відреагувала на звернення доньки Олі Полякової
14:04 Не розварюються і тримають форму: як приготувати вареники з полуницею на пару
13:48 Закордонний стаж для пенсії: якої головної помилки припускаються українці
13:39 Стармер оголосив про свою відставку
13:24 Під час обстрілу Полтави ворожа ракета забрала життя воїна, який щойно відсвяткував день народження

події

«У мого чоловіка гниє нога, а росіяни не включають його в обмін»: Рада ухвалила важливий документ про тяжкопоранених під час теракту в Оленівці

12:31 — 21 червня 2026

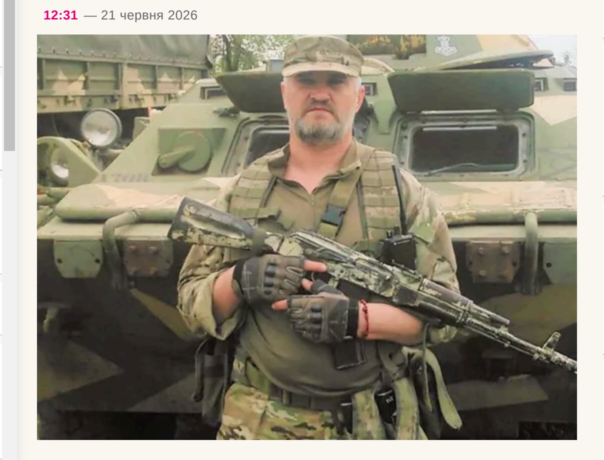

Ігор ОСИПЧУК, «ФАКТИ»

- Мій чоловік знаходився [в Оленівці в «бараці 200»](), який підірвали росіяни в липні 2022 року, отримав тоді важкі поранення, — розповіла «ФАКТАМ» **Світлана Фтіц, дружина бійця «Азову» Олександра Лещенка**. *— Тільки через півроку він зміг ставати на ноги (до того був лежачим). Але в полоні його рани досі не вилікували. Мій Саша — в числі 46 важкопоранених під час теракту в Оленівці воїнів, які донині в російських тюрмах і колоніях.*

«Ще коли оголосили про вихід наших хлопців і дівчат в „почесний полон“, я не надто мала віри в їх швидке повернеться. Бо з власного досвіду знаю про повадки орків»

— Депутат Верховної Ради України Олександр Ковальов в травні 2022 року був серед тих, хто домовлявся про вихід захисників Маріуполя з «Азовсталі» у «почесний полон», який, як тоді було оголошено, мав тривати не більше 3–4 місяців, — продовжує Світлана Фтіц. *- Відтоді минуло понад 4 роки, але, на превеликий жаль, багато наших воїнів, які вийшли тоді з «Азовсталі» лишаються в російській неволі. В тому числі й «азовці», яких окупанти підірвали проти ночі 29 липня 2022-го в так званому «бараці 200» в Оленівці.*

Чому я згадала про депутата Ковальова? Наша громадська організація «Спільнота Оленівки» нещодавно звернулась до нього, щоб він посприяв звільненню важкопоранених під час теракту в Оленівці «азовців» (у «бараці 200» були тільки хлопці з «Азову»). В результаті Ковальов ініціював прийняття (понад 270 голосів «за») Верховною Радою України Звернення до президента України Володимира Зеленського щодо необхідності негайного повернення 46 важкопоранених військовополонених, які отримали поранення під час масової страти 29 липня 2022 року в Оленівці та потребують невідкладної медичної допомоги. З'явилась хоч якась надія, що їх повернуть. Ясна річ, ми добиваємося визволення всіх українських полонених, але ці 46 хлопців мають бути в пріоритеті.

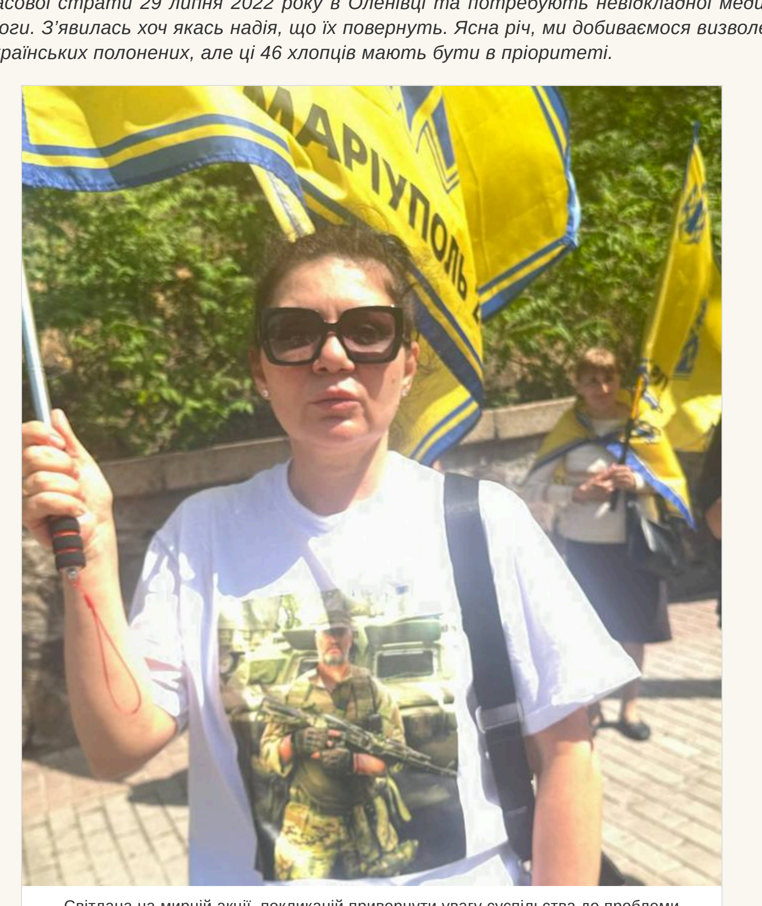

Світлана на мирній акції, покликаній привернути увагу суспільства до проблеми військовополонених, щоб сприяти їх якомога швидшому обміну

— Де зараз росіяни утримують вашого чоловіка?

- В слідчому ізоляторі в місті Кізел Пермського краю рф. В обміні, що відбувся 15 травня нинішнього року з полону повернувся хлопець, який спершу сидів в одній камері з моїм чоловіком, а потім — в сусідній. Від цього хлопця я дізналася, що мого Сашка раз на дві доби водять на перев'язки. Показовий факт: всі полонені мають увесь день — з 6 ранку до 22 години — стояти (лягати чи сідати на ліжко категорично заборонено), проте моєму чоловіку дозволили лежати, бо, на превеликий жаль, у нього гниють ноги.

— Судячи з того, що ви зараз розповіли, російська сторона не дає вам можливість листуватись з вашим чоловіком, тому інформацію про нього дізнаєтесь тільки від хлопців, яких вдалося обміняти?

- Саме так. Я регулярно передаю листи Саші через Міжнародний комітет Червоного хреста, через українського омбудсмена Дмитра Лубенця (він передає їх колезі з росії), через Координаційний штаб з питань поводження з полоненими. Проте жодного листа у відповідь від чоловіка я поки що не отримувала. Колишні полонені, які знаходились разом з ним в російському слідчому ізоляторі в Кізелі, казали, що декому з хлопців листи адміністрація передавала, а моєму чоловіку — ще жодного.

> **Читайте також:** *«Мене продали у рабство в російську військову частину»: колишня цивільна полонена добивається покарання її мучителів у Міжнародному кримінальному суді*

— Він вам сниться?

— Постійно сниться (плаче — **Авт.**). *Уві снах я з ним розмовляю, розповідаю, як живу, як борюсь і хвилююсь за нього, як я його чекаю і кохаю. У багатьох снах він повертається додому, обнімає мене, каже: «Все буде добре, люба. Тільки не плач».*

— Влітку 2022 року напередодні підриву росіянами «бараку 200» в Оленівці у вас було передчуття, що ваш чоловік опиниться на волосинці від загибелі?

— Я не певна, що було передчуття, проте під час пошуку відомостей про тих, хто знаходився у «бараці 200», сталися дивні речі. Судіть самі. Коли стався теракт, ми кинулись шукати в Інтернеті інформацію про потерпілих. В першому списку, який мені трапився (зрозуміло, що його виклала російська сторона), були номери 67 і 69.

— Тобто 68-го не було?

- Так. Переглянула усі прізвища в тому списку і бачу — в ньому немає мого чоловіка. Хай мене простять родичі інших хлопців з «бараку 200», але я тоді подумала: «Слава богу, що мого там не було». Але наступного дня натрапила на інший список, в якому — той самий 68-й номер. Під ним як важкопораненого було записано мого чоловіка — Лещенка Олександра Володимировича.

Десь приблизно за місяць до теракту в Оленівці (у червні) відбувся обмін, в якому повернули важкопоранених захисників Маріуполя. Тож я сильно надіялась, що невдовзі обміняють й поранених в Оленівці. Але вже незабаром четверта річниця тієї трагедії, а російська сторона, як я вам вже казала, фактично відмовляється міняти навіть тих хлопців, яких тоді було важко поранено. У мого чоловіка гниє нога, і його тримають за гратами. Якщо чесно, час від часу охоплює відчай — вже не знаєш, до кого звернутися, не знаєш, що ще зробити, щоб повернути Сашу.

> **Читайте також:** *«Я стріляв по машині з літерою „Z“, але вигадав, що там були цивільні, аби тільки припинили мене катувати»: колишній полонений «азовець» написав книгу «Окраєць»*

— Після теракту в Оленівці російське телебачення зробило чимало репортажів з Донецьких лікарень про «азовців», які були в «бараці 200». Олександр потрапив в ті телесюжети?

- Так, на одному з відео (репортаж на «росія 1») я побачила його — в кадр попало, як мого Сашу везуть на каталці, а поруч — два вертухаї (охоронці — **Авт.**) *з автоматами. Плюс є фото, на якому він лежить на каталці.*

Олександр у лікарні в Донецьку. Скриншот з відео

— Тобто Олександр просто потрапив в кадр, а інтерв'ю не давав?

— Я так розумію, що він й не міг дати інтерв'ю, бо в нього було поранення в шию (знову ж таки, я це знаю з розповідей хлопців, яких вдалося обміняти).

— Яким ви побачили на цьому відео чоловіка?

— Обличчя дуже бліде, знекровлене. Ми його впізнали з моїм сином Павлом від першого шлюбу. Паша вигукнув: «Мамо, дивись, Саша!»

— Певно, Олександр дуже сильно схуд?

— Дивіться, коли 19 травня 2022-го він телефонував мені з «Азовсталі» перед тим, як вийшов з товаришами в почесний полон, сказав: «Жінко, я стрункий, мов кипарис». Тут слід сказати, що Сашко взагалі чоловік кремезний — має зріст 186 сантиметри, до повномасштабного вторгнення важив 105 кілограмів.

Так от, ми з ним говорили 19 травня по відеозв'язку. Він посміхався, казав, що мине 3−4 місяці, і повернеться додому.

— Ви вірили в це?

— Ні, вже тоді я не мала віри в швидке повернеться. Бо з власного досвіду знала про повадки орків — я була в Маріуполі, коли вони штурмували місто, били по ньому з гармат, скидали авіаційні бомби. Ми з мамою вирвались звідти тільки наприкінці березня 2022-го (тобто фактично місяць переживали жахи безжального штурму міста загарбниками). А потім, щоб виїхати на вільну територію України, пройшли 20 ворожих блокпостів. Проходження перевірок на тих блокпостах — це справжній кошмар!

> **Читайте також:** *«Зрізають шкіру разом із волоссям»: Лубінець шокував деталями катувань проти українських військових*

«Серед нас була родина, в якій були двоє дівчат-близнючок, яким і двох рочків не було. Ми всім під'їздом збирали для маленьких продукти, щоб вони вижили»

— Будь ласка, розкажіть детальніше про той жахливий березень 2022 року в Маріуполі. Як ви тоді вижили там?

- Коли почалося повномасштабне вторгнення, Саша, моя мама і я знаходилися у Маріуполі. Чоловік пішов захищати місто, адже він військовий. В крайній раз він заїхав додому 7 березня — переодягнутися в чисту форму і берці. На прощання сказав, що все буде добре.

Я лишилася з мамою. Син був Одесі. В нашому домі (як і у всьому Маріуполі) вже в перші дні великої війни припинилася подача води в квартири, зникли електрика, газ, опалення. Незабаром всі вікна повибивало вибуховими хвилями. В нашій квартирі температура не перевищувала трьох градусів тепла. Ми страшенно з мамою мерзли. Відтоді для мене хай краще буде сильна спека, аби тільки не холод.

Моя сусідка переселилася в підвал, але я не могла цього зробити, бо мала доглядати маму. Вона хворіла на деменцію. Якщо б я якось спустила б її в підвал, то назад завести не змогла б.

— Де ви брали воду?

— Бігали до якоїсь з двох криниць. Такі вилазки були небезпечними. Мали два шляхи до води — ліворуч або праворуч. Праворуч — це вниз до колодязя на Червонофлотській, а ліворуч — до криниці біля мечеті. Було так: доходиш до вулиці Кронштадтської і прислухаєшся, з якого боку менше стріляють. Туди й біжиш по воду. Біжиш, і бачиш дорогою трупи загиблих.

Хто мав сили, рили ями і прикопували своїх загиблих родичів, а хто не міг цього зробити, клали тіла вздовж дороги, замотавши в простирадла.

Щодо води. Певно, в обох криницях вона не питна. Але доводились кип'ятити і пити. Ми розпалювали біля під'їзду багаття, і по черзі з сусідами варили їсти з того, що мали — картоплю, яйця, кашу. В когось були якісь запаси консервованих помідорів, огірків, цукор, цукерки, рибні консерви. Їли фактично один раз на день.

> **Читайте також:** *«Я був полоненим, але вийшов із полоненим»: неймовірна історія захисника, який провів тижні в бліндажі з росіянином*

— Люди підтримували один одного? Чи кожний був сам за себе?

— Можу сказати за мешканців нашого під'їзду, в якому я живу з 1993 року. Всі згуртувались, допомагали один одному. Серед нас була родина, в якій двоє дівчат-близнючок. Тоді їм було десь по року сім-вісім місяців. Їжа для них закінчувалась (треба було перетерте харчування — каші, тощо). Так ми всім під'їздом збирали для маленьких продукти, щоб вони могли вижити.

— Траплялося, що снаряди або авіаційні бомби вибухали поруч з вашим будинком?

- Так. Саме через це у нас повибивало вікна. Одного разу прилетіло в сусідній дім. Нас з мамою аж підкинуло на ліжку. Горіли сусідні будинки, а гасити пожежі нема чим — води не було.

Обстріли були навіть ночами. Ми багато разів лежали в ліжку і чули, як летіли російські військові літаки і скидали на місто бомби.

— Навіть у таких ситуаціях ви не бігли в підвал, бо боялися лишити маму саму?

— Так. Розумієте, матуся через деменцію навіть в туалет самостійно не могла сходити, навіть води попити. Вона була безпорадною. Я лежала в ліжку і думала — якщо прилетить в дім, то хай миттєво загинемо з мамою.

Коли я бігла за водою, я лишала двері в квартиру відчиненими. Бо якщо зі мною, щось сталося б, сусіди могли зайти та дати мамі хоча б води. До того ж від прильоту могло перекосити двері. Тож тримала їх відкритими.

Скажу ще дещо: в одному з будинків неподалік російська ракета влучила прямо в під'їзд, коли люди на вулиці готували на багатті їжу. За приблизно таких обставин загинула маленька донька Настя моєї колеги (ми разом працювали в Маріупольському порту). Настя загинула разом зі своїми сусідами. А її батьки разом з молодшим братом тоді вижили, і потім виїхали з Маріуполя.

> **Читайте також:** *«Перед арештом я закопала золото і гроші, якими після року ув'язнення ми заплатили викуп окупантам», — колишня цивільна полонена*

— Щодо того, що в квартирі було лише три градуси. Ви захворіли тоді на застуду?

— Як це не дивно, ні. Навіть нежиті не було. Певно, витягла все це на адреналіні, на постійній психологічній мобілізації — такі були обставини, що не на хвилинку не мала можливості розслабитися. Розумієте, я боролася за своє і мамине життя.

А ось коли ми прорвались на вільну територію України я на початку квітня дуже сильно застудилася.

— Можливо, стала якась конкретно подія, що підштовхнула вас наважитися прориватися з Маріуполя?

— Ми фактично не мали шансів виїхати, і не бачили, щоб хтось виїздив. Десь 15 березня, люди стали їхати. Вони прив'язували на ручки дверей автівок білі ганчірки, а на склі писали «ДЕТИ». Стало зрозуміло, що є шанси вирватися.

Наші сусіди — молоде подружжя, сину якого було тоді 4 рочки — мають автівку. Кажу їм: «Треба їхати». Від обстрілів заднє і праве бокове скло машини вибило, але автівка була на ходу.

Тут слід сказати, що один з сусідів мав акумулятор, тож мали можливість зарядити телефон. Зв'язку в місті на той час вже давно майже ніде не було. Проте за сусіднім будинком була точка на якій, все ж можна було зловити сигнал. Я пам'ятала номери моєї сестри, сина, чоловіка і брата. Знала, що й брат тоді знаходився в Маріуполі (він також військовослужбовець). Я написала сестрі і сину смски. Сестра була в Запоріжжі, а син, як я вам вже казала, — в Одесі. Повідомила їм, що ми живі і не поранені. Сестра змогла додзвонитися мені, сказала, щоб ми вибиралися хоча б в Мілейкіно що біля Білосарайської коси. Це десь 10−15 кілометрів від Маріуполя.

І от з молодою родиною, про яку я вас сказала, ми рушили на її машині з Маріуполя. За межами міста побачили, що вздовж траси стоять орки на БТРах. А люди, які не мали можливості їхати, йшли пішки.

Бог допоміг, і ми дісталися до Мілейкіна. Там не було де зупинитися, тож ми попрямували на Білосарайську косу. Там нам дали притулок в приватному пансіонаті. На Білосарайській косі, коли з'являлось світло (воно періодично зникало), був зв'язок. Люди розповіли, що в одному з магазинів дають хліб, але чергу слід займати десь о 5 ранку, а хліб привозять о 9-й. Але всім не вистачає, бо доставляють по 100−120 буханок. Два рази ми туди ходили, хліба нам не дісталося. Втретє не пішли, адже люди фактично «жили» під тим магазином.

Ціни були захмарні. Запам'яталось, що м'ясо коштувало 800−1000 гривень за кілограм. Ходили розмови, що у перекупників каністра бензину коштує 20 тисяч гривень. Але ми тих перекупників знайти не змогли. Виручила моя сестра Галина — з Запоріжжя передала нам бензин через волонтерів. Ми дісталися Токмака (нам якраз вистачило каністри). А там на одній з заправок для тих, хто їхав на вільну частину України, продавали чи то 5, чи то 10 літрів бензину. Ми купили і дісталися Запоріжжя.

> **Читайте також:** *«Полонених змушували повторювати фразу про російський військовий корабель: шукали, хто її сказав», — автор цього крилатого вислову Роман Грибов*

— Спитаю ще про Олександра. Як ви з ним познайомились?

— У 2017 році на Трійцю ми з сестрою спершу заїхали до владики Української православної церкви отця Сергія. Він й каже, завітайте до отця Любомира. У нього я тоді познайомилась з Сашею і його товаришем Володимиром Орденом. До речі, Володя зараз також в полоні. Має серйозні проблеми з серцем. Його також слід якнайшвидше обміняти. Росіяни повісили на нього кримінальну справу. Вже відбувся суд. Але, як показала практика, це не являється перешкодою для обміну. Знаю, що в 2021 році померла дружина Володі.

Отець Любомир, у якого в гостях ми з Сашею познайомились, зараз військовий капелан. Він дуже світла людина. Я добре знаю і його дружину пані Наталю. Ми дружили, спілкувалися. До речі, хлопці, яких вдалося обміняти, казали, що мій Саша, коли вийде з полону, хоче стати капеланом.

— Скільки вашому чоловіку років?

- Повних 52 роки. А під час оборони Маріуполя було 48-м. Важливо знати, що згідно Женевським конвенціям, важкопоранених полонених слід повертати на батьківщину не чекаючи завершення війни. Бо вони через стан здоров'я вже не мають можливості бути у війську. Проте російська сторона відверто порушує ці конвенції, хоча приєдналася до них.

Раніше «ФАКТИ» розповідали історію полона капітана морської піхоти, якого змушували зізнатися, що він… агент розвідки США, і якому призначили 44 роки ув'язнення.

Фото надані Світланою Фтіц

Читайте нас у Facebook

347
Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

До змісту розділу
Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися
Поділитися 0 | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ
Українцям безкоштовно роздають продукти: як отримати набори до 30 кг
Овнам та Рибам потрібно обережніше приймати рішення, а Тельцям — переглянути бюджет на липень: фінансовий гороскоп на 22 — 26 червня
Убивчий нокаут за 4 секунди: у США відбувся найшвидший поєдинок в історії промоції (відео)
Козерогам — прорив у кар'єрі, Стрільцям — нові можливості, Дівам — важливе рішення: гороскоп на кінець червня

ПОПУЛЯРНЕ
1 Українські пенсіонери не чекатимуть на свої пенсії 40 років: суд поставив крапку у справі про скандальну постанову уряду — 11 червня 2026 12:54
2 Археологічна сенсація: унікальні шапка та пояс скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському городищі — 14 червня 2026 12:24
3 «Вона мучить мене вже багато років»: таємниця загибелі Діна Ріда, який кинув виклик США і СРСР, не розкрита і через 40 років — 12 червня 2026 12:25
4 «Я стріляв по машині з літерою „Z“, але вигадав, що там були цивільні, аби тільки припинили мене катувати»: колишній полонений «азовець» написав книгу «Окраєць» — 13 червня 2026 11:25
5 «Після влучання „Шахеда“ з-під завалів ми витягли десь 15 собак і котів»: волонтери спільноти «Київські кажани» допомагають постраждалим людям — 9 червня 2026 12:24
* Рейтинг формується за останні 7 днів

Погода 22.06.26, вдень sinoptik
Київ
+30° вологість: 41% тиск: 749 мм вітер: 3 м/с, Західний
Погода на 10 днів від sinoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ
Під час обстрілу Полтави ворожа ракета забрала життя воїна, який щойно відсвяткував день народження — 22 червня 2026 13:24
Справа Капашина: чи повернеться арештована елітна нерухомість Полтави у власність російського генерала? — 22 червня 2026 12:25
Кривий Ріг задихається: поблизу міста горить сміттєвий полігон — 22 червня 2026 11:55
Білопілля на Сумщині та Борзна на Чернігівщині атаковано росіянами вранці 22 червня (фото) — 22 червня 2026 11:41
Агенти фсб готували теракт у центрі Києва (фото) — 22 червня 2026 11:25

© 1997—2026 «Факти та коментарі®»
Усі права на матеріали сайту охороняються у відповідності до законодавства України.
Матеріали під рубриками «На правах реклами», «Реклама», а також позначені символом Ⓡ публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.